

Vai trò của gia đình đối với việc giáo dục đạo đức cho giới trẻ

HỒ VĂN HẢI

Trường Tiểu Học Bình Lộc

Gia đình là tế bào của xã hội, là nền móng cho xã hội phát triển, gia đình có vững chắc thì xã hội mới vững mạnh. Gia đình là nơi kế thừa và kết tinh những giá trị văn hoá tốt đẹp từ bao đời, nó được nâng thành đạo vợ chồng, đạo lí, đạo hiếu, đạo làm con...những những chuẩn mực được xã hội công nhận. Ngoài việc thờ cúng tổ tiên, ông bà, nhằm hướng con người về cội nguồn, dòng họ, tổ tiên,...thì việc giáo dục truyền thống tốt đẹp, các giá trị đạo đức cao cả cho con cháu không chỉ bó hẹp trong cá nhân, gia đình mà cần phải mở rộng ra ngoài xã hội. Đó là các giá trị nhân đạo cao cả, tình yêu quê hương đất nước, ý thức về cộng đồng, thế giới xung quanh, và chính ông bà cha mẹ là những tấm gương mẫu mực trong việc giáo dục đó. Nhiều lúc giáo dục của gia đình được tiến hành như một cách vô tình trong cuộc sống, do đó qua lời nói, việc làm của người lớn thường ngày nó sẽ âm thầm đi vào trí não của trẻ rồi ăn sâu vào tiềm thức của chúng, ảnh hưởng trực tiếp tới sự hình thành nhân cách của trẻ.

Giáo dục gia đình là một bộ phận không thể thiếu trong sự nghiệp giáo dục của một con người. Cho nên các bậc làm cha, làm mẹ phải biết được đặc điểm của từng lứa tuổi, từng đối tượng, để có cách giáo dục, uốn nắn cho phù hợp. Trước hết gia đình có vai trò nuôi dưỡng, chăm sóc trẻ, là cái nôi đầu tiên giúp trẻ rèn luyện những phẩm chất, thể lực, trí lực, năng lực cần thiết, để thành người. Do đó từ lúc trẻ mới biết đi dạo, phải thường xuyên cho trẻ đi ngắm cảnh, đi chơi để phát triển trí giác cho trẻ, khi lớn lên trẻ bắt đầu học nói phải dạy cho chúng những ngôn ngữ trong sáng, rồi qua lời kể chuyện, bức tranh, câu hát, từ đó hình thành những cảm xúc thẩm mỹ cho trẻ, lớn lên khi được đi học, khi đó chúng ta không ngừng cung cấp cho trẻ những tri thức cần thiết và những đức tính như: tự lập, ý thức vệ sinh cá nhân, đức tính siêng năng, chăm chỉ, cần cù, sáng tạo, tinh kiên trì, nhẫn nại... Và đặc biệt là vai trò định hướng của người lớn cho trẻ trong quá trình hình thành và phát triển nhân cách. Chúng ta cũng không được quá nuông chiều trẻ, nhưng cũng không nên quá nghiêm khắc mà phải biết kết hợp nhu, cương cho phù hợp. Để đến lúc nào đó, lớn lên trẻ có thể tự lập, tự biết mình nên làm những việc gì, những việc gì không nên làm. Bởi trong xã hội có

rất nhiều cái cho trẻ học, nhưng trẻ phải biết chọn những tri thức nào cho phù hợp. Ví dụ khi lên mạng có nhiều điều hay, cũng có không ít điều xấu, nhưng quan trọng là trẻ biết chọn tri thức nào cho mình học, ra tiệm sách, trẻ biết mua loại truyện nào đọc cho phù hợp. Không phải thứ gì trẻ cũng học được, bởi ngoài xã hội có rất nhiều cái phức tạp, nó ảnh hưởng rất lớn tới nhân cách đang hình thành của trẻ con. Do đó sự định hướng của gia đình có tác dụng rất lớn tới trẻ.

Làm cha, làm mẹ ai mà chẳng muốn con cái mình chăm ngoan, học hành đến nơi, đến chốn, thành đạt, có địa vị cao. Tuy vậy trong giai đoạn hiện nay, nền kinh tế thị trường đang mở cửa, đất nước đang hội nhập, không ít gia đình lo làm ăn kinh tế, không quan tâm nhiều đến con cái cho nên tệ nạn xã hội xâm nhập vào con mình lúc nào không biết, số lượng thanh thiếu niên phạm pháp gia tăng, đạo đức của một bộ phận học sinh, sinh viên xuống cấp, tệ nạn nghiện hút rất nhiều, đã xâm nhập vào cả trường học, con cái đua đòi theo những thói xấu của xã hội làm cho các bậc làm cha, làm mẹ phải nát lòng. Bên cạnh những phong trào "học sinh nghèo vượt khó", "ông bà cha mẹ mẫu mực, con cháu hiếu thảo", "gia đình văn hoá"... Thì cũng không ít gia đình tan nát: vợ chồng li hôn, con cái bắt học, tệ nạn xã hội leo thang,... làm cho xã hội đau thương. Trong những nguyên nhân ở ngoài xã hội thì nguyên nhân cơ bản đó là thiếu sự quan tâm giáo dục từ gia đình (thiếu sự quan tâm đối với con cái, hoặc quá nuông chiều con, để cho lối sống buông thả gia nhập vào con mình, tệ nạn lên lời vào con trẻ, các luồng văn hoá độc hại tấn công), khi đó cha mẹ có ngăn cản thì cũng là quá muộn. Vậy mỗi chúng ta, các bậc làm cha, làm mẹ phải ý thức rất lớn về tầm quan trọng của việc giáo dục gia đình ngay từ lúc con còn nhỏ. Bởi theo quy luật nhân quả chúng ta "gieo hạt nào thì sẽ gặt được quả đó".

Vậy chúng ta nên phát huy truyền thống văn hoá tốt đẹp của gia đình Việt Nam. Giữ gìn bản sắc văn hoá tốt đẹp của dân tộc, góp phần xây dựng đời sống văn hoá cho gia đình, cộng đồng. Phải chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng nhân cách cho thế hệ trẻ ngay từ những bước đi đầu tiên, đó là cơ sở để tạo nên nền tảng bền vững cho một xã hội phát triển.